

ELINTARVIKEKETJUN KAUPPATAPALAUTAKUNTA

1 (3)

LAUSUNTO 15.6.2022

Asia: Lausunto elintarvikemarkkinavaltuutetulle

Elintarvikemarkkinavaltuutettu on 6.6.2022 lähetetyllä sähköpostiviestillä pyytänyt elintarvikeketjun kauppatapalautakunnalta lausuntoa suositusluonnoksesta, joka on nimetty ”Suosituksia elintarvikeketjun kannattavuustilanteen parantamiseksi”. Lautakunta kiittää valtuutettua lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa:

Elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan tehtävä

Elintarvikeketjun kauppatapalautakunta on elintarvikealan järjestöjen perustama ja rahoittama itsesääntelytoimielin, joka toimii Keskuskauppakamarin yhteydessä. Lautakunnan tehtävänä on antaa lausuntoja siitä, onko tiettyä elintarvikealan toimijan menettelyä pidettävä hyvän kauppatapan vastaisena. Lautakunta voi myös antaa ennakkolausuntoja suunnitellusta menettelystä.

Lisäksi lautakunta voi antaa yleisiä hyvää kauppatapaa koskevia suosituksia, kehittää alan eettisiä periaatteita, osallistua hyvää kauppatapaa edistäviin keskustelu- ja koulutustilaisuuksiin sekä edistää muutoinkin hyvää kauppatapaa elintarvikealalla. Lautakunta ei anna lausuntoja siitä, onko menettely lainvastaista. Lautakunnan lausunnot ja ennakkolausunnot ovat suositusluonteisia. Toiminnallisesti lautakunta on itsenäinen ja riippumaton.

Lisäksi elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 5.2 §:ssä säädetään seuraavaa: ”Elintarvikemarkkinavaltuutettu antaa elintarvikeketjun toimintaan liittyviä suosituksia, lausuntoja ja ehdotuksia sekä tiedottaa ja neuvoo elintarvikeketjun toimijoita hyvistä liiketavoista. Valtuutetun on ennen suosituksen antamista pyydettävä lausuntoa elintarvikeketjun itsesääntelyelimeltä.”. Mainitulla itsesääntelyelimellä tarkoitetaan elintarvikeketjun kauppatapalautakuntaa.

Lautakunnan lakiin perustuva tehtävä lausunnon antajana

Elintarvikemarkkinavaltuutetun lausuntopyyntö 6.6.2022 perustuu siihen, että elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 5.2 §:ssä edellytetään, että elintarvikemarkkinavaltuutetun on ennen suosituksen antamista pyydettävä lausuntoa elintarvikeketjun kauppatapalautakunnalta.

ELINTARVIKEKETJUN KAUPPATAPALAUTAKUNTA

2 (3)

Hallituksen esityksessä HE 121/2018 vp sivulla 55 todetaan lautakunnan lausunnon osalta seuraavaa:

”--Koska myös elintarvikemarkkinavaltuutettu voisi antaa suosituksia, tulisi valtuutetun päällekkäisen ja mahdollisesti ristiriitaisen toiminnan välttämiseksi pyytää ennen suosituksen antamista lausunto elintarvikeketjun kauppatapalautakunnalta--”

Ottaen huomioon hallituksen esityksessä mainitut seikat lautakunta tulkitsee, että lautakunnalle annetun lausumismahdollisuuden tehtävänä on turvata, ettei elintarvikemarkkinavaltuutetun tuleva suositus ole ristiriidassa

- 1) lautakunnan aikaisempien kannanottojen (suositusten, lausuntojen ja ennakkolausuntojen) kanssa;
- 2) lautakunnassa vireillä olevien tapausten ja niistä annettavien kannanottojen kanssa; ja
- 3) lautakunnan muutoin tiedossa olevien seikkojen kanssa.

Lautakunnan lausunnot ja ennakkolausunnot ovat luottamuksellisia. Suositukset puolestaan ovat julkisia ja ne on julkaistu lautakunnan verkkosivustolla <https://kauppakamari.fi/palvelut/elintarvikeketjun-kauppatapalautakunta/>.

Jos lautakunta havaitsee ristiriitaa elintarvikemarkkinavaltuutetun suositusluonnoksen ja lautakunnan kannanottojen tai muiden lautakunnan tiedossa olevien seikkojen välillä, lautakunta kiinnittää elintarvikemarkkinavaltuutetun huomiota havaitsemaansa ristiriitaan.

Edellä todetun perusteella lautakunnan lausumismahdollisuuden tarkoitus ei ole, että lautakunta lausunnossaan ryhtyisi ottamaan yleisesti tai yksityiskohtaisesti kantaa siihen, millainen elintarvikemarkkinavaltuutetun suositus tulisi sisällöltään olla.

Lautakunnan suositukset

Elintarvikeketjun kauppatapalautakunta on antanut seuraavat suositukset:

- Säilyvyysaikaa koskeva sopimusehto päivittäistavarakaupan sopimuksissa (10.11.2017)
- Kirjalliset sopimukset ja sopimusten yksipuolinen muuttaminen (23.1.2018)

ELINTARVIKEKETJUN KAUPPATAPALAUTAKUNTA

3 (3)

- Kannanotto valikoimajaksoista (7.5.2018)
- Elintarvikkeen raaka-aineen alkuperän merkitseminen (27.6.2019)
- Heikomman sopijaosapuolen suoja (13.12.2019)
- Suullisen sopimuksen muuttaminen (20.11.2020) ja
- Hinnantarkistusehdon käyttäminen (15.12.2021).

Ristiriita

Elintarvikeketjun kauppatapalautakunta toteaa, ettei elintarvikemarkkinavaltuutetun suositusluonnoksessa ole ristiriitaa lautakunnan aikaisempien kannanottojen, lautakunnassa vireillä olevien asioiden tai lautakunnan muutoin tiedossa olevien seikkojen kanssa.

Lisäksi elintarvikeketjun kauppatapalautakunta toteaa, että se valmistelee parhaillaan suositusta sähköisistä kilpailutuksista. Siinä esille tulleet seikat eivät anna aihetta lausua nyt kysymyksessä olevan asian osalta.

Asian käsittelyyn ovat osallistuneet elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan puheenjohtaja professori Veikko Vahtera ja jäsenet varatuomari Risto Airikkala, professori Kirsi-Maria Halonen, insinööri Ilkka Mäkelä, toimitusjohtaja Hannu Pellinen ja oikeustieteen tohtori Kari-Pekka Syrjä.

Veikko Vahtera
puheenjohtaja

Paula Paloranta
sihteeri